

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา และ (2) เพื่อประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะแรก พัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และสัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ศึกษาความต้องการของครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) พัฒนารอบแนวคิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลในข้อ 1 และข้อ 2 มาเป็นแนวทาง
- 4) สนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญจากรอบแนวคิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยยกร่างขึ้น ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 5) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- 6) ตรวจสอบและรับรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน
- 7) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่สอง ประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยทดลองใช้รูปแบบศูนย์การเรียนรู้กับนักเรียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนในศูนย์การเรียนรู้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. กลุ่มแรก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ประชากร คือ นักเรียนและครูระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี จำแนกเป็นนักเรียน จำนวน 35,409 คน ครูจำนวน 3,415 คน

กลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนและครูระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีที่อยู่ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 840 คน จำแนกเป็นนักเรียน จำนวน 450 คน และครูจำนวน 390 คน ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

1) ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของยามาเน่ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 394 คน และครูจำนวน 353 คน

2) เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 86 โรงเรียนในอำเภอเมืองนนทบุรี บางกรวย บางใหญ่ บางบัวทอง ไทรน้อย และปากเกร็ด

3) สุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอ จำนวน 6 โรงเรียนต่ออำเภอ รวมจำนวนทั้งหมด 30 โรงเรียน

4) กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 (เหตุผลที่เลือกระดับชั้นดังกล่าวเพราะสามารถอ่านและเขียนตอบแบบสอบถามได้เข้าใจ) โดยให้โรงเรียนเป็นผู้สุ่มนักเรียนตอบแบบสอบถาม จำนวนชั้นละ 5 คน รวม 15 คนต่อโรงเรียน ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 450 คน

5) กลุ่มตัวอย่างครูระดับประถมศึกษา ได้มาโดยให้โรงเรียนเป็นผู้สุ่มครูเพื่อตอบแบบสอบถามจำนวน 13 คนต่อโรงเรียน ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูระดับประถมศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมด 390 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนและครูที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ใช้จำนวนนักเรียน 50 คน และจำนวนครู 50 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการดังนี้ คือ ขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถาม โดยเลือกโรงเรียนในอำเภอเมืองนนทบุรี บางกรวย บางใหญ่ บางบัวทอง ไทรน้อย และปากเกร็ด อำเภอละ 1 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือ โดยขอสัมภาษณ์โรงเรียนละ 6-7 คน และให้โรงเรียนกระจายผู้ให้ข้อมูลในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6

2. กลุ่มที่สอง กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้งสิ้น 20 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการ

สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด

1) คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

- (1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านเทคโนโลยีการศึกษา
- (2) มีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและเศรษฐกิจ

พอเพียง

2) คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง

- (1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านสังคมศึกษา
- (2) มีความรู้และประสบการณ์หรือผลงานวิจัยในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างดี

3) คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนประถมศึกษา

- (1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกหลักสูตรการสอนและการสอน

ประถมศึกษา

- (2) มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา และเศรษฐกิจพอเพียง

3. กลุ่มที่สาม กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิมี ดังนี้

1) คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 คน

- (1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา
- (2) มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องศูนย์การเรียนรู้และเศรษฐกิจพอเพียง

2) คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 คน

- (1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการสอนสังคมศึกษา
- (2) มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาและเศรษฐกิจพอเพียง

4. กลุ่มที่สี่ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี จำนวน 35,409 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 48 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ คือ

1) สุ่มอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ได้อำเภอปากเกร็ด

2) สุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอปากเกร็ด ได้โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร

3) สุ่มนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 ในโรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ดังนี้ (1) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จากจำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน (2) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จากจำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 33 คน และ (3) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จากจำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 31 คน

4) สุ่มนักเรียนในแต่ละชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 ให้ได้จำนวน 48 คน โดยแต่ละชั้นมีจำนวน 16 คน และมีผลการเรียนคละกัน ดังนี้ (1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน จำแนกเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 5 คน ผลการเรียนปานกลาง จำนวน 6 คน และผลการเรียนอ่อน จำนวน 5 คน (2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน จำแนกเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 5 คน ผลการเรียนปานกลาง จำนวน 6 คน และผลการเรียนอ่อน จำนวน 5 คน และ (3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน จำแนกเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 5 คน ผลการเรียนปานกลาง จำนวน 6 คน และผลการเรียนอ่อนจำนวน 5 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (2) แบบสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ (3) แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (4) ศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา (5) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ (6) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนศูนย์การเรียนด้วยตนเอง

1. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความต้องการรูปแบบศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 แบบสอบถามความต้องการนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบเขียนตอบมีจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับนักเรียนประถมศึกษา และฉบับที่ 2 สำหรับครูประถมศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) กำหนดประเด็นหรือสิ่งที่ต้องศึกษา ครอบคลุม วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน การจัดการด้านโครงสร้างและการบริหารของศูนย์การเรียน และการจัดการด้านวิชาการของศูนย์การเรียน

- วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย และจุดมุ่งหมาย

- การจัดการด้านโครงสร้างและการบริหารของศูนย์การเรียน ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหาร และบุคลากร

- การจัดการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย วิธีการเรียนและ
ขั้นตอนการเรียนรู้ ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระและประสบการณ์ในศูนย์การ
เรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ สื่อและกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียน และการ
ประเมิน

2) สร้างแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และ
แบบเขียนตอบจำนวน 5 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้าน
อุดมการณ์ของศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการ
บริหารของศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้าน
วิชาการของศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ
และแบบเขียนตอบ จำนวน 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน (รายชื่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้อง ความครอบคลุมของข้อ
คำถามตามประเด็นที่ต้องการศึกษา และภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม การประเมินคุณภาพของ
แบบสอบถามใช้แบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพแสดงใน
ภาคผนวก) ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามโดยภาพรวมคุณภาพของแบบสอบถาม
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอยู่ในระดับดีนำไปใช้ได้ แต่มีข้อเสนอแนะ คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนใน
หลายข้อคำถามควรปรับข้อคำถามและตัวเลือกใช้ภาษาที่ง่ายขึ้น หรืออธิบายข้อความให้ชัดเจนขึ้น
หรือยกตัวอย่างประกอบเพื่อนักเรียนเข้าใจในข้อคำถาม

4) **ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ** โดยเฉพาะแบบสอบถามนักเรียนได้
ปรับข้อคำถามและตัวเลือกเขียนใหม่ และใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น

5) **ทดลองใช้ (Try Out)** ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปตามข้อเสนอแนะ
ของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและนักเรียนโรงเรียนวัดผาสุมณีจักรเป็นโรงเรียนใน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่ม
ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทุกประการและอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 กับครูผู้สอน
ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 10 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 10 คน และระดับชั้นปีที่ 6 จำนวน
10 คน จำนวนครู 30 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ปีที่ 5 จำนวน 10
คน และปีที่ 6 จำนวน 10 คน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยทำการทดลองใช้วันที่ 7-8 มกราคม 2556
ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเหมือนกันว่าเข้าใจในข้อคำถาม
ทุกข้อ และภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายโดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อคำถามในช่องที่เข้าใจหรือไม่
เข้าใจ ทุกคนกาเครื่องหมาย ✓ หมดทุกช่อง และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามหาความเที่ยงตาม
หลักการของครอนบาร์คได้ค่าความเที่ยง .90

6) **จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์** จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 5 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นที่สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน
ระดับความรู้ในเรื่องศูนย์การเรียน ระดับความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ระดับความต้องการศูนย์
การเรียนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และเหตุผลที่ต้องการศูนย์การเรียน มีจำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ
ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้าน
อุดมการณ์

สอบถามเกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย และจุดมุ่งหมาย มีข้อ
คำถามจำนวน 4 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้าน
โครงสร้างและการบริหารของศูนย์การเรียน

สอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหาร และบุคลากร มีข้อคำถาม
จำนวน 2 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้าน
วิชาการ

สอบถามเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ ขอบข่ายและเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ในศูนย์การเรียนรู้ สื่อและกิจกรรมในการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การให้บริการ แลกการประเมินและติดตามผล มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเขียนตอบ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นที่เรียน ระดับความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ระดับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และเหตุผลที่ต้องการศูนย์การเรียนรู้ มีจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

สอบถามเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระและประสบการณ์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการเรียน และสื่อที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้ มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 1 ข้อ ลักษณะคำถามแบบเขียนตอบ

1.2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามความต้องการของครูและนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยสัมภาษณ์ ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์มีดังนี้

- 1) ศึกษาผลการวิจัยที่ได้จากการสอบถามความต้องการของครูและนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) กำหนดประเด็นที่จะสอบถาม ที่ต้องการรายละเอียดเจาะลึก และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม
- 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีจำนวน 5 ข้อ
- 4) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน พิจารณาความเหมาะสมในข้อคำถามตามประเด็นที่ต้องการศึกษา และภาษาที่

ใช้มีความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยภาพรวมคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอยู่ในระดับดีและนำไปใช้ได้

5) ทดลองใช้ (Try Out) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาทดลองใช้กับครูและนักเรียนประถมศึกษา ณ โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์ทุกประการเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 จำนวน 10 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 จำนวน 10 คน รวมจำนวน 20 คน โดยทำการทดลองใช้ระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้แบบสอบถามทุกคนแสดงความคิดเห็นเหมือนกันว่าเข้าใจในข้อความที่สัมภาษณ์อย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 100

2. แบบสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง แบบสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย (1) ประเด็นการอภิปรายในแต่ละตอนของร่างศูนย์การเรียนรู้ และ (2) ข้อคำถามในการประเมินแต่ละตอน

3. แบบประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้เพื่อตรวจสอบและรับรอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่ามี 4 ระดับ คือ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและรับรองคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ แบบมาตราประมาณค่า แบบเลือกตอบ และแบบเขียนตอบ แบบประเมินคุณภาพมี 5 ตอน

ตอนที่ 1 ประเมินคุณภาพของบทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ที่มาของการดำเนินการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพขององค์ประกอบ ขั้นตอนการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ และแบบจำลองของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ประเมินคุณภาพการนำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษาไปใช้ ประกอบด้วย เงื่อนไขการนำศูนย์การเรียนรู้ไปใช้ การเตรียมการ และการนำศูนย์การเรียนรู้ไปใช้

ตอนที่ 4 ประเมินคุณภาพโดยรวม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

4. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 สอบถามความต้องการของครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 พัฒนาการรอบแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยนำข้อมูลจากข้อ 4.1 และ 4.2 มาประกอบการพิจารณา ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 2 รายละเอียดของกรอบแนวคิด องค์ประกอบ ขั้นตอน และแบบจำลองการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบ คือ อุดมการณ์ของศูนย์การเรียนรู้ ครอบคลุม ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ และวัตถุประสงค์ การจัดการด้านโครงสร้างและการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ครอบคลุม บทบาทหน้าที่ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหาร บุคลากร สถานที่ และงบประมาณ และการจัดการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ครอบคลุม วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระและประสบการณ์ สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การเรียน การจัดการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ ประเมินและติดตามการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ สถานที่ดำเนินงาน และงบประมาณ (2) ขั้นตอนการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ และ (3) แบบจำลองการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 3 การนำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษาไปใช้ เจาะลึกการนำศูนย์การเรียนรู้ไปใช้ การเตรียมการ และแนวทางการใช้ศูนย์การเรียนรู้

4.4 สนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นจำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนระดับประถมศึกษาจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะโดยจัดประชุมในการสนทนากลุ่ม

4.5 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำผลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (เสนอในบทที่ 4) มาพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสม ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.6 ตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 2 คน ด้านเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 1 คน และเพื่อตรวจสอบและรับรองโดยใช้แบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นหลังจากนั้นจึงนำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

5. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จะมีชุดการเรียนรู้ 8 ชุด แต่ละชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรม

แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนั้น แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจะประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนในศูนย์การเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัด พฤติกรรมระดับพุทธิพิสัยแบบคู่ขนาน จำนวน 80 ข้อ แบบทดสอบก่อนเรียน 40 ข้อ และ แบบทดสอบหลังเรียน 40 ข้อ การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีขั้นตอนดังนี้

5.1 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม วัดระดับพุทธิพิสัยในระดับ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แบบทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียนในแต่ละชุดการเรียนมีระดับการออกข้อสอบดังนี้

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย

	ระดับพุทธิพิสัย						รวม
	ความรู้	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า	
ชุดการเรียนที่ 1	-	3	-	1	-	1	5
ชุดการเรียนที่ 2	-	3	-	2	-	-	5
ชุดการเรียนที่ 3	-	3	-	1	-	1	5
ชุดการเรียนที่ 4	-	2	-	-	1	2	5
ชุดการเรียนที่ 5	-	1	1	1	1	1	5
ชุดการเรียนที่ 6	-	2	2	1	-	-	5
ชุดการเรียนที่ 7	-	2	1	-	1	1	5
ชุดการเรียนที่ 8	-	3	2	-	-	-	5

5.2 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบคู่ขนาน

5.3 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในชุดการเรียนทั้ง 8 ชุดๆ ละ 10 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 5 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 5 ข้อ เป็นแบบทดสอบ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก แบบคู่ขนาน รวมเป็น 80 ข้อ (รายละเอียดของ แบบทดสอบอยู่ในภาคผนวก)

5.4 ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัด และประเมิน 2 คน และด้านเศรษฐกิจพอเพียง 1 คน (รายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ด้วยแบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

(รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพอยู่ในภาคผนวก) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า โดยรวมแล้ว แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและนำไปใช้ได้

5.5 วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 30 คน โรงเรียนผาสุก มณีจักรมิตรภาพ 116 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มทดลองมีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพทุกประการ ก่อนที่จะให้กลุ่มทดลองทำข้อสอบ ผู้วิจัยได้บรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในศูนย์การเรียนรู้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มทดลองใช้แบบทดสอบ เมื่อนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างวันที่ 4-5 กันยายน 2556 โดยให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ หา ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยให้ข้อที่ตอบถูกเป็น 1 ที่ตอบผิดเป็น 0 ดำเนินการเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 - 1.00 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อมีดังนี้

ตารางที่ 3.2 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่นำมาใช้ในแบบทดสอบ

ชุดที่ 1	แบบทดสอบ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	ก่อนเรียน	0.47-0.80	0.28-0.71
	หลังเรียน	0.40-0.80	0.28-0.85
2	ก่อนเรียน	0.63-0.77	0.28-0.71
	หลังเรียน	0.43-0.77	0.57-0.71
3	ก่อนเรียน	0.47-0.70	0.42-0.85
	หลังเรียน	0.47-0.77	0.57-0.85
4	ก่อนเรียน	0.53-0.77	0.42-0.71
	หลังเรียน	0.53-0.80	0.28-0.85
5	ก่อนเรียน	0.40-0.77	0.43-0.77
	หลังเรียน	0.42-0.71	0.28-0.85
6	ก่อนเรียน	0.50-0.80	0.42-0.85
	หลังเรียน	0.47-0.80	0.28-0.71

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ชุดที่ 1	แบบทดสอบ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
7	ก่อนเรียน	0.47-0.80	0.57-0.85
	หลังเรียน	0.50-0.80	0.57-0.85
8	ก่อนเรียน	0.43-0.77	0.42-0.85
	หลังเรียน	0.63-0.77	0.42-0.85

จากนั้นนำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ผลการหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ในแต่ละชุดการเรียนมีรายละเอียดของความเที่ยง ดังนี้

ตารางที่ 3.3 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบชุดการเรียนที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8

ชุดที่	ค่าความเที่ยง	
	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน
1	0.78	0.81
2	0.81	0.81
3	0.82	0.82
4	0.81	0.82
5	0.82	0.83
6	0.81	0.82
7	0.81	0.84
8	0.82	0.81

5.6 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ โดยพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างในการประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนต่อไป

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนด้วยตนเอง เรื่อง **เศรษฐกิจพอเพียง** เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า และแบบเขียนตอบ มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

6.1 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม ครอบคลุม (1) ระดับความพึงพอใจที่ใช้บริการศูนย์การเรียน (2) ความพึงพอใจในขั้นตอนการเรียนในศูนย์การเรียน (3) ความพึงพอใจในแต่ละชุดการเรียนมี

8 ชุดการเรียนรู้ (4) ความพึงพอใจขนาดของศูนย์การเรียนรู้ (5) ความพึงพอใจการจัดมุมต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ (6) ความพึงพอใจเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ และ (7) ความพึงพอใจที่จะให้มีศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ

6.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า และแบบเขียนตอบ

6.3 สร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบเขียนตอบมี 2 ตอน **ตอนที่ 1** ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และ **ตอนที่ 2** ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามแบบเขียนตอบ

6.4 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินจำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 คน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณภาพของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพอยู่ในภาคผนวก) โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า แบบสอบถามดังกล่าวอยู่ในระดับดี และไม่มีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้

6.5 ทดลองใช้ (Try Out) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 คน และประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน จำนวน 15 คน ที่โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 วันที่ 12 กันยายน 2556 กลุ่มทดลองที่ใช้มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างทุกประการ ปรากฏว่านักเรียนแสดงความเห็นเหมือนกันว่าเข้าใจในข้อความทุกข้อและภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มทดลองทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อความในช่องที่เข้าใจ หรือไม่เข้าใจ ปรากฏว่านักเรียนทั้ง 15 คน มีความเข้าใจในทุกข้อความคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพึงพอใจที่ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ ขนาดของศูนย์การเรียนรู้ การจัดมุมต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ มีจำนวน 7 ข้อ ลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่า

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ มีจำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบเขียนตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการของครูและนักเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความต้องการกับครูและนักเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ เริ่มส่งแบบสอบถามวันที่ 12.มกราคม 2556 กำหนดส่งกลับคืนภายในวันที่ 31 มกราคม 2556 เมื่อครบกำหนดได้ติดตามทวงถาม เพื่อให้ได้กลับคืนมามากที่สุด ปิดการรับคืนจริงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 ได้แบบสอบถามกลับคืนและใช้ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนส่ง (ฉบับ)	กลับคืน (ฉบับ)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง YAMANE	คิดเป็นร้อยละ (เทียบกับขนาด ตัวอย่าง)
ครู	390	330	353	93.50
นักเรียน	450	390	394	99.00

นำผลที่ได้จากแบบสอบถามจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ และนำมาจัดทำกรอบแนวคิดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จากนักเรียนประถมศึกษาจำนวน 50 คน และครูประถมศึกษาจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน ที่ตอบแบบสอบถามไปแล้ว วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าที่โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประชุมชี้แจงผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสัมภาษณ์
- 2) สัมภาษณ์นักเรียนประถมศึกษาจำนวน 50 คน และครูประถมศึกษาจำนวน 50 คน โดยใช้เวลา 10 วัน ระหว่างวันที่ 8-12 มีนาคม 2556 และ 25-29 มีนาคม 2556

นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จัดทำกรอบแนวคิดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. สันทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณากรอบแนวคิดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

2.1 ติดต่อและส่งจดหมายเรียนเชิญพร้อมกรอบแนวคิดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในระหว่างวันที่ 8-12 มิถุนายน 2556 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษารอบแนวคิดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ก่อน

2.2 จัดการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 คน ณ อาคารสัมมนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยดำเนินการ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 วันที่ 9 กรกฎาคม 2556

ครั้งที่ 2 วันที่ 16 กรกฎาคม 2556

แต่ละครั้งจะมีผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมในการสนทนากลุ่มจำนวน 7-8 คน เหตุผลที่ต้องจัดสองครั้งเพราะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน ไม่สามารถว่างพร้อมกันในเวลาเดียวกัน และมีผู้เชี่ยวชาญไม่สามารถมาได้จำนวน 4 คน แต่ส่งความเห็นมาทางจดหมาย

2.3 ดำเนินการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) แนะนำผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านและแจกแบบสนทนากลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญ
- 2) บรรยายสรุปประกอบสไลด์คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับที่มาของกรอบแนวคิดของรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) จัดบรรยายสรุปประกอบสไลด์คอมพิวเตอร์เสนอประเด็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดของรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดประเด็นสำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญอภิปราย
- 4) สรุปผลการสนทนากลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญฟังของแต่ละประเด็น
- 5) เก็บแบบสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในแบบสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องประเมินคุณภาพของกรอบแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้

นำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

3. เก็บรวบรวมแบบประเมินคุณภาพเพื่อการตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 3.1 ติดต่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ทางโทรศัพท์
- 3.2 ส่งแบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทางไปรษณีย์ วันที่ 8 สิงหาคม 2556 จำนวน 3 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 3 ฉบับ วันที่ 29 สิงหาคม 2556 แบบประเมินทั้ง 3 ฉบับมีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกประการ คิดเป็นร้อยละ 100

4. เก็บรวบรวมการประเมินคุณภาพด้วยการทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

4.1 เตรียมการก่อนทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้

- 1) เตรียมจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมตามรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (1) ขนาดพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 ห้องเรียน สถานที่ตั้งอยู่ชั้นที่ 3 อาคาร 1 ของโรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร (2) บริเวณภายนอกมีแบบจำลองสามมิติของเกษตรผสมผสาน (3) จัดมุมต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ คือ มุมความรู้ มุมทดสอบความรู้ มุมเครื่องมือและอุปกรณ์ มุมสนับสนุนการเรียนรู้ มุมความรู้เสริม มุมคลินิก และมุมแสดงผลงาน (4) จัดป้ายนิเทศ เรื่อง พระราชกรณียกิจและพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในความ

พอเพียงและเกษตรผสมผสาน (5) จัดโต๊ะและเก้าอี้ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม (6) จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับการเรียนด้วยตนเอง (7) จัดเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งระบบเครือข่ายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ และ (8) จัดบริเวณภายนอกของศูนย์การเรียนรู้เป็นเกษตรผสมผสาน

2) เตรียมสื่อในรูปชุดการเรียนรู้ มีจำนวน 8 ชุดการเรียนรู้ สำนเนาไว้ในศูนย์การเรียนรู้จำนวน 160 ชุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเลือกศึกษาชุดการเรียนรู้ชุดใดชุดหนึ่งได้พร้อมกัน ตามความต้องการ และความสนใจของนักเรียนแต่ละบุคคล

3) เตรียมบุคลากร มีการดำเนินการ ดังนี้ (1) โรงเรียนได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 คน ครู จำนวน 2 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1 คน และบุคคลในชุมชน จำนวน 1 คน และ (2) บุคลากรในการให้บริการศูนย์การเรียนรู้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูจำนวน 1 คน ผู้ปกครองจำนวน 1 คน และบุคคลในชุมชนจำนวน 1 คน รวมบุคลากรให้บริการจำนวน 3 คน ผู้วิจัยได้ปฐมนิเทศบุคลากรในการให้บริการศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ และการปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้จนเป็นที่เข้าใจ

4) ระยะเวลาในการทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างวันที่ 14-20 พฤศจิกายน 2556 (ยกเว้นวันที่ 16-17 พฤศจิกายน 2556) เวลา 8.30 – 12.00 น. เป็นเวลา 5 วัน

5) ปฐมนิเทศ ในการทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้ได้ปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 คน ในเรื่อง (1) วัตถุประสงค์ของการให้บริการศูนย์การเรียนรู้ (2) ขั้นตอนการเข้าใช้และการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ (3) การใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (4) การทำกิจกรรมในมุมต่างๆ (5) บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ และ (6) การประเมินการเข้าใช้บริการต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้และการประเมินจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้

4.2 ดำเนินการทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้

ให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นสลับกันเข้าใช้ศูนย์ในแต่ละวันและเวลา ดังนี้

- 1) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน เข้าในช่วงเวลา 8.30-9.30 น.
- 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน เข้าในช่วงเวลา 9.30 – 10.30 น.
- 3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน เข้าในช่วงเวลา 10.30 – 11.00 น.

การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนลงทะเบียนในศูนย์การเรียนรู้ ครูประจำศูนย์มอบบัตร แสดงผลการเรียนในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 เลือกชุดการเรียนรู้ที่มุมความรู้ที่นักเรียนต้องการ

ขั้นที่ 3 ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน โดยทำในกระดาษคำตอบที่ศูนย์จัดเตรียมไว้ให้ หรือทำแบบทดสอบได้ที่มุมทดสอบความรู้

ขั้นที่ 4 ศึกษาชุดการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยนักเรียนเลือกชุดการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการไปศึกษาตามความสนใจ ไม่ต้องเรียงตามลำดับของชุดการเรียนรู้ นักเรียนต้องการกระดาษหรือวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนนักเรียนจะมามุมเครื่องมือและอุปกรณ์ และจะมามุมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อชมวีดีโอเรื่องเกษตรผสมผสานที่มุมนี้

ขั้นที่ 5 เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระในชุดการเรียนรู้ครบทุกเรื่องในแต่ละชุดการเรียนรู้แล้ว ทำแบบทดสอบหลังเรียนในชุดการเรียนรู้ในกระดาษคำตอบที่ศูนย์จัดเตรียมไว้ให้ หรือทดสอบที่มุมทดสอบความรู้ก็ได้

ขั้นที่ 6 พบครูประจำศูนย์การเรียนรู้ เพื่อแจ้งผลการเรียนและรับใบประเมินผลการเรียน และชี้แหล่งความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน นักเรียนจะมาขอคำปรึกษาที่มุมคลินิก หรือติดผลงานที่นักเรียนทำที่มุมแสดงผลงาน หรือศึกษาที่มุมความรู้เสริมหรือศึกษาป้ายนิเทศ

เมื่อนักเรียนเรียนครบแต่ละชุดการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้จะเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกระดาษคำตอบ และกิจกรรมที่นักเรียนทำบนกระดาษและมุมแสดงผลงาน นักเรียนที่เรียนครบทั้ง 8 ชุดการเรียนรู้ จะพบเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้เพื่อทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ส่งและรับแบบสอบถามให้กับนักเรียนโดยผู้วิจัยหลังจากเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้แล้ว จำนวน 48 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 48 ฉบับ
- 2) ตรวจสอบแบบสอบถามทั้ง 48 ฉบับ พบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สำหรับข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้ค่าน้ำหนัก 5 ระดับ คือ ระดับพึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด (Best, John W. and Kalm Janes V., 1986, pp.181 – 182)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	พึงพอใจระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	พึงพอใจระดับมาก
2.50 – 3.49	พึงพอใจระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	พึงพอใจระดับน้อย
1.00 – 1.49	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

